

Jaudinamas romanas
apie moteriškumą,
nevaržomą prigimtį
ir gydančią meilės
galią.

susan
elizabeth
phillips

Kai ji
šoka

Kai ji šoka

susan
elizabeth
phillips

Kai ji šoka

Romanas

Vilnius
2021

Skiriu numylėtiesiems mano gyvenimo „priedams“: iš pradžių pasirodė šokių karalienė Nickie. Paskui – Leah, Andy ir Anya. Šeimos kuriamos pačiais nuostabiausiais būdais.

Prologas

Berniukas dažų balionėlį laikė visiškai tiesiai. Gnauždamas palei pat nerūdijančiojo plieno briauną. Spustelėjo purkštuką ir stebėjo, kaip žvilganti raudonų dažų srovelė nubrėžia raidę „I“.

Jam pavyko. Jis pažymėjo traukinį. Kiekvienas gali pažymėti sieną arba kokio nors kvailo lombardo nuleidžiamas apsaugines grotas, bet tik atskalūnams, tik geriausiems grafitininkams pavyksta pažymėti Niujorko miesto metro traukinio vagoną. O jam vos dešimt metų.

Kelionė į čia iš Aukštutinio Ist Saido buvo tokia pat pavojinga kaip į kokią sumautą Bosniją arba Iraką. Tamsoje perėjo Centrinį parką. Įsėdo į šiaurės kryptimi važiuojantį 1 maršruto traukinį su keturiais dažų balionėliais kuprinėje. Užsidengė galvą juodo džemperio gobtuvu, kad nekristų į akis girtuokliams ir narkomanams, važiuojantiems drauge iki linijos galo 207-ojoje gatvėje. Sumautas Invudas – viena blogiausių Manhatano vietų, ten visi žudomi, apiplėšiami ir panašiai.

Slepiantis šešėliuose. Štai kaip jam pavyko prasmukti pro 207-osios gatvės traukinių depo sargus. Pritūpęs jis skynėsi

kelią per naktines bėgių ir metalo džiuungles, kad galėtų pažymėti pirmąjį gyvenime metro traukinio vagoną.

Vagone apačioje jis nupiešė oranžinius ir violetinius žolės stiebelius. Pavaizdavo tarp jų išlindusius kietus demoniškus padarus. O dabar, kol jo nepastebėjo, reikėjo baigti raityti parašą. IHN4.

Priešingai, nei įprasta, tai ne slapyvardis. Jis norėjo išsiskirti. Tai tikrieji jo inicialai – pirmos trys raidės tokios pat kaip tėvo, senelio ir prosenelio, o skaičius 4 priklausė jam vienam.

Tik mėgėjai visas raides piešia vienodo dydžio, todėl ketvertuką jis padidino. Pernai, dar nepatyręs, jis pažymėjo pirmąjį pastatą – daugiabutį prie Centrinio parko, kuriame gyveno. Pastato bendrija sukėlė tikrą audrą. Niekas neįtarė, kad tai jo darbas.

Beveik niekas.

Jei kuo greičiau nepaspruks iš čia, jį pastebės. Raides jis papuošė juodais įtrūkais, kad atrodytų, jog jos trupa. Jei tik turėtų teptuką ir daugiau laiko. Bet neturėjo.

Beliko padaryti nuotrauką. Metropolitenos transporto tarnyba priėmė naują taisyklę. Visi pažymėti vagonai, prieš vėl išleidžiami į maršrutus, pirma nuvalomi. Nuotrauka – vienintelis būdas menininkui įrodyti, kad jam pavyko. Jei nepavyko nufotografuoti, parašo, galima sakyti, nė nebuvo.

Jis apgraibomis susirado kuprinę ir iš jos išsitraukė juostinį fotoaparata, kurį gimtadienio proga padovanojo namų tvarkytoja. Atsitraukė nuo vagono ir nusitaikė, stengdamasis aprėpti kuo daugiau piešinio. Blykstė jį išduos, bet reikia surizikuoti. Be nuotraukos nepavyks įrodyti autorystės.

– *Stok!*

Jis nuspaudė mygtuką. Vos blykstei perskrodus tamsą, sargas čiupo jį už rankos ir sugadino kadra.

* * *

Tėvas pasiėmė jį iš policijos nuovados. Jo tėtis, svarbus miesto šulas, su policininkais bendravo maloniai, norėdamas įsiteikti. Bet, vos jiedviem išėjus iš nuovados ir kirtus apšiuusia stovėjimo aikštelę, tėvas prispaudė jį prie naujojo „Porsche 911“ durelių.

– Sušiktas nevykėli! – tėvas atsivėdėjo ir smarkiai trenkė. Į dešinę veido pusę. Į kairę. Smūgiavo kumščiu.

Automobilio salone sužibo deimantai – tai motina nusuko žvilgsnį.

Tėvas švystelėjo jį ant ankštos užpakalinės sėdynės. Tačiau, džemperio rankove šluostydamasis iš nosies srūvantį kraują, Ijanas galvojo tik apie tai, kad jam nepavyko padaryti nuotraukos. Prie tėvo smurto jis buvo pratęs. Išgyvens kaip visada. Bet nuotrauka...

Nuotrauka būtų pavertusi jį dievu.

1

Tesa šoko Lietuje. Šoko vienomis kelnaitėmis, sena palaidine be rankovių, pėdas įkišusi į nutrintus lygiapadžius batelius, kadaise buvusius sidabro spalvos. Ji trypė ant slidžių apsamanojusių akmenų po lietaus permerkta karija, daugelį metų saugojusia kalnų trobelę. Šiandien ji šoko pagal hiphopo muziką, vakar – pagal regio, užvakar, rodos, pagal grandžo, nors gal ir ne. Svarbiausia, kad muzika būtų tranki, kad taptų jos pykčio sąjungininke, kad pašventintų sielvartą, kuris niekada niekada neišblės. Milvokyje tokios trankios muzikos ji negalėjo klausytis, bet čia, Bėglių kalne, kuriame artimiausi kaimynai – tik elniai ir meškėnai, ji galėjo leisti muziką visu garsu.

Žvarbus ir drėgnas vasario vėjas Rytų Tenesyje nešė pūvančių lapų ir žemių kvapą. Tokiu oru geriau nebūti lauke vienais marškinėliais ir kelnaitėmis, bet šaltį ir drėgmę Tesa galėjo pakelti, kitaip nei širdgėlą dėl mirusio vyro.

Batelio nosis užkliuvo už nuskilusio akmens ir apavas nuskriejo į žoles. Pusiau basa, pusiau apsiavusi. Sutelkė visą dėmesį į pėdas. Aštrus akmenukas skaudžiai dūrė kulną, bet jei

sustos, pyktis ją sudegins. Ji vertė klubus linguoti ir kresčiojo galvą, kad šlapi susivėlę plaukai plaikstytųsi ore. Vis greičiau greičiau. „Nesustok. Niekada nesustok. Jei tik sustosi...“

– Jūs *kurčia*?

Ji sustingo išvydusi per sukežusį medinį tiltelį virš Porhauzo upelio žengiantį vyrą. Tikrą kalnietį išsitaršiusiais tamsiais plaukais, nuožmia nosimi ir kampuotu žandikauliu. Lokį, aukštą kaip platanas ir nepavaldų lietui, vilkintį išsipešusius flanelinius marškinius juodais ir raudonais langeliais, dažais nutaškytus aulinius ir darbinius džinsus. Ji buvo skaičiusi apie tokius kalniečius – atsiskyrėlius, gyvenančius laukinėje gamtoje su gauja pasiutusių šunų ir arsenalu karinių ginklų. Jie mėnesius ar net metus gyveno nepalaikydami ryšio su žmonėmis, kol pamiršdavo, kas esą.

Ji stovėjo sustabarėjusi su senomis bikinio kelnaitėmis ir šlapiais baltais medvilniniais marškinėliais, aptempiančiais krūtis. Be liemenėlės, įsiutusi, pati puslaukinė ir visiškai viena.

Jis ėjo link jos, nepaisydamas lietaus ir netvirto medinio tiltelio, siūbuojančio po kojomis.

– Kentėjau vakar po pietų ir vakare ir net *antrą valandą nakties*, po velnių, bet daugiau nebesitaikstysiu!

Ji paskubomis jį nužvelgė. Sudrėkusios neklusnios peraugusių plaukų sruogos garbanojosi palei kaklą. Darbiniai drabužiai susiglamžę, seni odiniai aulinukai nutaškyti dešimtimis skirtingų spalvų. Barzdos šereliai pamišusiam atsiskyrėliui lyg per trumpi, bet jis vis tiek atrodė pamišęs.

Ji neatsiprašys. Namuose iki soties atsiprašinėjo už naštą, kurią sielvartaudama užkrovė draugams ir bendradarbiams, bet čia to nedarys. Bėglių kalną pasirinko ne vien dėl pavadinimo,

bet ir dėl nuošalumo – tai vieta, kurioje ji galėjo būti nemandagi, kiek panorėjusi sielvartauti ir pykti ant visatos.

– Nešaukite ant manęs!

– Kaip kitaip mane girdėsite? – Jis čiupo jos bevielę kolo-nėlę, padėtą sausoje vietoje po sukiaužusiu iškylų stalu.

– Padėkite ją!

Jis stambiu buku pirštu spustelėjo mygtuką ir išjungė muziką.

– Gal galėtumėte būti nors šiek tiek mandagesnė?

– *Mandagesnė?* – ji nudžiugo radusi kur išlieti nuoskaudą dėl gyvenimo neteisybės. – Ar įsiverždamas čia kaip pamišėlis elgiatės mandagiai?

– Jei bent kiek gerbtumėte visa tai... – jis rankos mostu apvedė medžius ir Porhauzo upelį. Griežtos jo veido linijos atrodė lyg grandininiu pjūklui išskaptuotos. – Jei turėtumėte bent šlakelį pagarbos, man nebūtų reikėję čia veržtis!

Staiga ji pastebėjo. Akimirka, kai jis pamatė, kiek ji apsirengusi... tiksliau, apsinouginusi. Pilkšvai melsvos akys niekinamai nuslydo jos kūnu. Bet ką jis niekino? Jos šlapius susivėlusius plaukus? Jos kūną, pasunkėjusį mėginant atbukinti jausmus maistu? Kojas? Apdriskusius apatinius? O gal jos išžulumą – kad drįso užimti vietą jo pasaulyje?

Ką ji mėgina apkvailinti? Su šlapiais krūtis aptempusiais marškinėliais ji tikriausiai atrodo kaip groteskiškas girtos studentės per pavasario atostogas Kankūne įsikūnijimas. Apkvaitintai plūstelėjusio pykčio, jai ėmė svaigti galva.

– Jums tereikėjo mandagiai paprašyti!

Jis pervėrė ją žvilgsniu ir tyliai suniurzgėjo:

– Taip, neabejoju, kad būtų pavykę.

Tesa žinojo esanti neteisi, bet jai buvo nė motais.

– *Kas jūs?*

– Žmogus, norintis trupučio tylos ir ramybės. Šie žodžiai jums turbūt nesuprantami.

Nuo pat tada, kai mirė vyras, niekas jos nedrausmino. Visi elgėsi taip, lyg vis dar stovėtų laidotuvių namuose su minkštais baldais ir ore tvyrančiu šleikščiu lelijų kvapu. Radusi, į ką nukreipti pyktį, ji jautėsi keistai apsvaigusi.

– Jūs su visais bendraujate taip šiurkščiai?! – šūktelėjo ji. – Jei taip...

Kaip tik tą akimirką siauru tilteliu atsklendė miško dvasia, taip lengvai peršokdama išlūžusias lentas, kad tiltelis beveik nejudėjo.

– Ijanai!

Ilgai šviesūs fėjos plaukai pleveno po dideliu raudonu skėčiu. Aplink blauzdas švysčiojo čiurnas siekianti plona medvilninė suknelė, labiau tinkama vilkėti liepos mėnesį nei vasario pradžioje. Ji buvo aukšta ir liekna, tik pilvukas pūpsojo.

– Ijanai, nešauk ant jos, – pasakė nežemiškoji būtybė. – Girdėti net mokyklos pastate.

Štai iš kur jis atėjo – iš suremontuoto balto mokyklos pastato, stūksančio ant keteros virš trobelės. Sausį, vos atsikrausčiusi, Tesa užkopė takeliu, norėdama apžiūrėti statinį. Pasižvalgiusi pro langus suprato, kad pastatas buvo paverstas gyvenamuoju namu, bet atrodė, kad ten niekas negyvena. Iki šiol.

– Nekreipkite į jį dėmesio, – kalbėjo mėlynakė fėja iš Disnėjaus filmuko, regis, kaip ir Tesa įkopusi į ketvirtą dešimtį. Dar neseniai buvusi pačiame fėjiškų jėgų žydėjime. Ji prasklendė pro krūmus, augančius aplink trobelę, nekreipdama dėmesio į drėgną žolę, brūkšninčią blauzdas. – Jis visada toks, kai nesiseka tapyti.

Tapyti. Ne šiaip dažyti. Kalnietis turbūt yra dailininkas. Ir dar ugningas.

Fėja nusijuokė, bet tose pasakiškose mėlynose akyse juoko kibirkštėlės neįsižiebė. Kažkodėl ji atrodė pažįstama, bet Tesa žinojo, kad jiedvi niekada nebuvo susitikusios.

– Jis daug loja, bet nekanda, – pasakė fėja, – nors, teko girdėti, kartais ir pasikandžioja. – Iš po raudono skėčio ji ištiesė smulkią šiltą ranką. – Aš Bjanka.

– Tesa Hartsong.

– Jūsų rankos ledinės, – pasakė moteris. – Kaip malonu. Aš tokia sukaitusi.

Tesa nukreipė į ją patyrusį akušerės žvilgsnį. Bjankai stigo kvapo, kaip ir daugumai moterų, prasidedant trečiajam trečdaliui. Tikėtina, kad ji laukiasi septintą mėnesį. Pilvukas pūpsio aukštai, atsikišęs į priekį. Moters veidas pablyškęs, bet dar nekelia nerimo.

– Ijanai, užtektinai pridirbai, – ištarė fėja. – Eik namo.

Jis laikė Tesos bevielę nešiojamąją kolonėlę lyg ketindamas ją išsinešti. Bet tik dar kartą piktai burbtelėjo ir trinktelėjo kolonėlę ant iškylų stalo.

– Neverskite manęs vėl čia ateiti.

– Ijanai!

Nekreipdamas dėmesio į fėją, vyriškis perėjo siaurą tiltelį, įnirtingai drebindamas šlapias medines lentas. Tesai pasirodė, jog tiltelis nugarmės į Porhauzo upelį.

– Nepaisykite jo, – pasakė Bjanka. – Jis elgiasi bjauriai.

Palyginti su audringuoju kalniečiu, po raudonu skėčiu besislepianti miško dvasia prilygo žvilgančiai vaivorykštei. Tesa užrakino viduje slypinčią Pandoros skrynelę, kurioje saugodavo jausmus, kai reikėdavo išverti dieną.

– Tai aš kalta, – tarė ji. – Nežinojau, kad kas nors ten gyvena.

– Atsikraustėme prieš tris dienas. Aš nenorėjau, bet vyras buvo įsitikinęs, kad kalnų oras išeis man į naudą. Bent jau jis taip sakė. – Bjanka padavė Tesai skėtį ir nusitraukė per galvą plonąją medvilninę suknelę. Po drabužiu ji nevilkėjo nieko, išskyrus mažytes šampano spalvos siaurikes. – O Dieve, visą rytą norėjau nusirengti. Lyg viduje krosnis kūrentųsi.

Lietus virto dulksna ir Bjanka nužvelgė varvančius medžius. Ji buvo liekna, turėjo plonas šlaunis, o nedideles baltas kaip porcelianas krūtis vagojo šviesiai mėlynos venos. Nesidrovėdama nuogumo ji pasiražė ir pasistiebė, leisdama ilgiems plaukams kristi ant nugaros lyg šilkiniam kriekliui.

– Čia taip ramu. Bet nuobodu. – Ji žvilgtelėjo į trobelę. – Turite kavos? Ijanas pasiunta, jei bent dirsteliu į kavos puodelį, o man liko dar du mėnesiai.

Tesa į Tenesio kalnus atvyko norėdama pabėgti nuo žmonių, bet ją viliojo galimybė pasikalbėti su žmogumi, kuris nežiūrėtų į ją kaip į vargšę našlę. Be to, nebuvo daugiau ką veikti, nebent trepsėti kojomis ir spoksoti pro langą.

– Taip, – ji pasiėmė nuspirtą batelį. – Tik noriu išpėti: trobelė vis dar nesutvarkyta.

Bjanka patraukė pečiais ir suskleidė skėtį.

– Tvarkingi žmonės mane gašdina.

Tesai pavyko išspausti vieną tų šypsenėlių, kurias nutaisydavo norėdama kitus įtikinti, kad jai viskas gerai.

– Dėl to galite būti rami.

Anksčiau viskas buvo kitaip. Ji buvo tvarkinga. Ji tikėjo struktūra, logika, nuspėjamais dalykais. Kadaisė tikėjo, kad reikia laikytis taisyklių. Jei ruoši namų darbus, laikysiesi eismo taisyklių ir mokėsi mokesčius, viskas bus gerai.

Grubios rąstinės trobelės sienos buvo tvirtos, bet negražios. Stogas apsamanojęs, o stogelis virš užpakalinių durų paremtas dviem plonais, jau seniai nužievintais medžio kamienais. Virš senojo namelio linko dar plikos karijos, klevo ir juodojo riešut-medžio šakos, rabždindamos stogą lyg raganų nagai.

Pagrindinėje patalpoje buvo ir virtuvė, ir svetainės zona, o mediniai laiptai vedė į du miegamuosius kambarius antrame aukšte. Pušinės sienos kadaise buvo nubalintos, bet laikui bėgant pagelto. Dulkėtos užuolaidos, Tesai pamėginus jas nukabinti ir išskalbti, suiro, todėl teko įsigyti paprastas baltas. Pro didelį priekinį langą atsivėrė apačioje plytintis slėnis ir nedidelis Tempesto miestelis. Pro užpakalinius langus matėsi Porhauzo upelis.

Bjanka pasvėrė medvilninę suknelę ant krėslo ir pasilaikydama į atlošą nusitraukė kojų pirštus spaudžiančias basutes. Atsitiesusi nužvelgė trobelę – nuo pajuodusio akmeninio židinio vienoje pusėje iki senamadiškos virtuvėlės kitoje.

Ketaus praustuvė virtuvėje buvo autentiška, kaip ir šeštąji dešimtmetį menanti dujinė viryklė. Atvirose lentynose, anksčiau išklotose trūnijančiu popieriumi, rikiavosi kukli indų ir konservuotų produktų kolekcija, kurią Tesa atsigabeno iš Milvokio.

– Šitas namas – kiekvieno nagingo žmogaus svajonė! – pasakė Bjanka.

Tik pradėjusi kalenti dantimis Tesa suprato, kaip jai šalta. Ant šlapių kojų ji užsitempė prie užpakalinių durų numestus džinsus, o ant permirkusių marškinėlių apsilvilko seną Trevo sportinį nertinį su Viskonsino universiteto ženklų.

– Nesu naginga.

Trevas taip pat nebuvo nagingas. Jis laikydavo žibintuvėlį, kol ji palindusi pro kriaukle taisydavo varvantį vamzdį.

„Ar esu sakęs, kaip seksualiai tu atrodai su veržliarakčiu?“ – kartą tarė jis.

„Pasakyk dar kartą.“

Tesa patrynė pirštą, ant kurio anksčiau nešiojo vestuvinį žiedą. Nusimaunant jį plyšo širdis, bet jei ir toliau nešiotų, sulauktų daug klausimų. Dar blogiau – būtų priversta klausytis kitų pasakojimų apie patirtas netektis.

„Žinau, kaip jautiesi. Pernai netekau močiutės.“

„...dėdės.“

„...katės.“

„Ne, jūs nežinote, kaip jaučiuosi! – norėjo užrikti Tesa visiems gero linkintiems draugams ir bendradarbiams. – Žinote tik tai, kaip patys jaučiatės!“

Ji atgniauzė kumštį.

– Geriausia, ką galiu pasakyti apie šį namelį, tai, kad jis švarus.

Ji iššveitė virtuvę nuo viršaus iki apačios, plieniniu šveistuku nugremžė viryklę, milteliais išvalė praustuvę. Išplovė senas pušines grindis, išvilko į lauką ir išdulkino pradilusį turkišką kilimą, o kai išnešė vėdinti sofos pagalvėles, apvilktas siaubingą medžioklės sceną Anglijos kaime vaizduojančiu gobelenu, ją išstiko čiaudulio priepuolis. Vienintelis didelis pirkinys – naujas dvigulės lovos čiužinys antrame aukšte.

Bjanka grįžtelėjo per petį ir suraukė mažą tobulą nosytę.

– Ar turite naudotis lauko išvieta?

– Dievas buvo gailestingas. Viršuje įvesta kanalizacija. – Ji užsisėgė Trevo sportinį nertinį. Vilkėjo jį išstisus mėnesius po

vyro mirties, kol drabužis taip prasmirdo, kad teko skalbti. Dabar jis nebeatsidavė pažįstamu jo kvapu, kuriame pynėsi šiltos odos, muilo ir dezodoranto „Right Guard“ natos.

„Velniai griebtų, Trevai! Kiek trisdešimt penkerių metų amžiaus vyrų šiais laikais miršta nuo plaučių uždegimo?“

Ji ištraukė ilgus susivėlusius plaukus iš sportinio nertinio apykaklės.

– Nusipirkau trobelę nė neapžiūrėjusi. Kaina buvo tinkama, bet nuotraukos neatitiko tikrovės.

Bjanka krypuodama priėjo prie virtuvės stalo.

– Išdažius sienas ir nupirkus naujų baldų, namelis atrodytų labai jaukiai.

Buvo laikas, kai Tesa būtų priėmusi iššūkį, bet ne dabar. Ji neturėjo už ką įsigyti naujų baldų, o ir neturėjo ūpo jų ieškoti.

– Kada nors.

Kol Tesa ruošė kavą, Bjanka čiauškėjo apie neseniai perskaitytą vienos Pikaso meilužių biografiją ir apie tai, kaip spėjo pasiilgti tailandiečių maisto. Tesa sužinojo, kad Bjanka su vyru gyveno Manhatane, kad ji dirbo dekoratore mados srityje.

– Dekoruoju vitrinas ir trumpalaikes parduotuves, – paaiškino ji. – Tai kur kas smagesnis nei modelio darbas, bet ne toks pelningas.

– Modelio? – Tesa atsisukusi nuo viryklės įsispokojo į ją ir staiga viską suprato. – Štai kodėl atrodote tokia matyta. Bjanka Džensen! Visos norėjome būti tokios kaip jūs. – Iš pradžių ji nesusiejo Bjankos vardo su studijų laikais, kai tos moters veidas puikavosi ant kiekvieno madų žurnalo viršelio.

– Mano karjera buvo gera, – kukliai pasakė Bjanka.

– Daugiau nei gera. Jūs visur šmėžavote. – Pildama kavą į puodelius ir nešdama juos ant stalo, Tesa prisiminė, kaip

žiūrint į tuos žurnalų viršelius stiprėjo nepasitenkinimas savo didelėmis krūtimis, neklusniais plaukais ir rusva veido oda.

Bjanka gurkšteležo iš puodelio ir gardžiuodamasi giliai atsiduso.

– Kaip skanu. Įjanas elgiasi taip, tarytum tai būtų heroinas.

Kai dirbo akušere, Tesai ne sykį teko sėdėti prie virtuvės stalo su apsinuoginusia moterimi, bet, priešingai nei Bjanka, tos moters tuo metu gimdė. Bjanka laisvąją ranką apglėbė pilvuką – globėjiškai, išreiškdamą besilaukiančios moters pasitenkinimą.

– Ar seniai gyvenate Tempeste?

– Lygiai dvidešimt keturias dienas. – Dviprasmiški atsakymai tik kurstė žmonių smalsumą, daug geriau atskleisti šiek tiek informacijos, kad neatrodytų, jog ji turi ką slėpti. Vos žmonės sužino, kad ji našlė, viskas pasikeičia. Ji susikėlė pėdas ant kėdės skersinio. – Įkyrėjo Milvokis.

– Bet kodėl pasirinkote šią vietą?

Tiesiog žemėlapyje rado pavadinimą „Bėglių kalnas“.

– Nebenusėdėjau vienoje vietoje.

Netiesa. Tai Trevas buvo nepasėdus. Per vienuolika santuokos metų jie spėjo pagyventi Kalifornijoje, Kolorade ir Arizonoje, paskui grįžo į gimtąjį Milvokį. Prieš mirdamas jis vėl norėjo kraustyti. Ji nykščiu paglostė puodelio rankeną.

– O jūs? Kaip atsidūrėte šituose kalnuose?

– Ne savo noru. Šitoje Dievo pamirštoje vietoje turbūt gyvena ne daugiau nei aštuoni šimtai žmonių.

Prie greitkelio stovinčiame ženkle nurodyta, kad Tempeste gyvena devyni šimtai šešiasdešimt aštuoni žmonės.

– Tai Ijano kaltė, – pasakė ji. – Mieste jam trukdė per daug žmonių: meno prekeiviai, žurnalistai, pradedantys meninkai, – todėl jis nusprendė persikraustyti čia.

– Meno prekeiviai? Žurnalistai?

– Jus aprėkęs vyras – Ijanas Hamiltonas Nortas Ketvirtasis. Tas menininkas.

Net jei Tesa nebūtų meno muziejų gerbėja, vis tiek būtų atpažinusi tą vardą. Ijanas Hamiltonas Nortas Ketvirtasis – vienas garsiausių gatvės menininkų pasaulyje, šlove nusileidžiantis tik paslaptinajam Banksiui. Be to, kiek ji prisiminė, šitas vyras – juodoji kilmingos finansininkų dinastijos avis. Nors apie gatvės menininkus – arba, kaip Trevas sakydavo, sienų terliotojais, – ji nusimanė menkai, Norto kūriniai ją žavėjo.

„Duok man dažų balionėlių, galėsiu tą patį nuterlioti“, – yra sakęs Trevas. Bet kritikai Trevo nuomonei nepritarė.

Ji prisiminė, ką teko skaityti apie Nortą. Jo reputacija išaugo nuo vaikystėje atokiose miesto vietose pieštų žymų iki trafaretinių plakatų, kuriais apklijuodavo autobusų stoteles ir elektros skydines. Paskui pradėjo kurti didesnius darbus ant pastatų sienų visame pasaulyje, – iš pradžių neteisėtai nupieštus, o galiausiai ir užsakytas freskas. Dabar bilietai į parodas galerijose ir muziejuose, visai kaip toji, kurioje lankėsi Tesa, iššluojami akimoju. Jose eksponuojami jo plakatai ir piešiniai, pažymėti vaikystėje susigalvotu parašu – IHN4 arba Ijanas Hamiltonas Nortas Ketvirtasis.

Gatvės menininkai iš prigimties linę nepaisyti įstatymų ir tvarkos, todėl nieko keisto, kad šiam kūrėjui, nors ir genialiam, trūko nesavanaudiškumo geno. Tai patvirtino ir faktas, kad jis išsitempė besilaukiančią žmoną iš namų į užkampį, likus vos dviem mėnesiams iki gimdymo.

– Mačiau MoMA parodą. – Juodu su Trevu, prieš pat jam susergant, buvo nuvykę į Manhataną. Tuo metu jai patiko sprogstami vaizdai ant muziejaus sienų, bet dabar, susipažinus su menininku, jie prarado patrauklumą.

– Aš jo mūza, – Bjanka prilietė raktikaulį. – Vedu jį iš proto, bet jam manęs reikia. Prieš dvejus metus išsiskyrėme. Beveik tris mėnesius jis buvo visiškai paralyžuotas. Negalėjo kurti. – Ji nusišypsojo, nė nesivargindama nuslėpti pasitenkinimo.

Tesa nesuprato, kaip tokia nežemiška būtybė galėjo įkvėpti tokius mitinius kūrinčius. Parodoje, kurioje ji lankėsi, ankstyvuosiuose Nortto darbuose vaizduotas būtybes iš vaizdo žaidimų vėliau pakeitė groteskiški mitologiniai padarai, įamžinti kasdienėse situacijose: prie šeimos pusryčių stalo, prie kepsninės kieme, biuro patalpose. Kaligrafija jo kūrinčiuose taip pat darėsi vis sudėtingesnė, kol galiausiai raidės tapo pernelyg abstrakčios.

Bjanka svajingai nusišypsojo, apglėbdama rankomis pilvą.

– Dabar turiu gydytoją Noksvilyje, likus dviem savaitėms iki gimdymo persikelsime į viešbutį netoli ligoninės. Nekantrauju, kada tai pasibaigs.

Nepasakytum, kad ji nekantravo. Atrodė, mėgaujasi kiekviena nėštumo akimirka. Tesai suspaudė širdį apmaudas. „Turėjai padovanoti man kūdikį, Trevai. Bent tiek galėjai padaryti.“

– Jau seniai norėjau susilaukti kūdikio, bet Ijanas... – ji atsisrėmė abiem delnais į stalą ir sunkiai pakilo nuo kėdės. – Verčiau pėdinsiu namo, kol jis neatėjo manęs ieškoti. Jis pernelyg mane saugo. – Bjanka nuėjo pasiimti suknelės ir basučių. – Dirbdama modeliu tapau nudiste. Tikiuosi, neišgąsdinau jūsų. – Jai sunkiai sekėsi apsiauti basutes. – Be reikalo jas nusivaičiau. Niekaip nepavyks apsiauti.

Jos kojos neatrodė pavojingai sutinusios, bet turėjo būti nepatogu.

– Pamėginkite gerti daugiau vandens, – patarė Tesa. – Gal ir atrodo nelogiška, bet taip kūne kaupsis mažiau skysčių. Ir stenkitės kuo dažniau laikyti kojas pakeltas.

– Kalbate lyg iš patirties. Kiek vaikų turite?

– Nė vieno. Anksčiau dirbau slaugytoja gimdymo skyriuje. – Tai tik dalis tiesos. Ji buvo sertifikuota slaugytoja-akušerė, kuriai kūdikių priėmimas nebeteikė džiaugsmo.

– Kaip puiku! – šūktelėjo Bjanka. – Girdėjau, kad čia, užkampyje, labai sunku sulaukti geros medicininės priežiūros.

– Šiuo metu aš... ilsiuosi nuo darbo. – Jei taupys pinigus, gautus pardavus butą, išters dar kelis mėnesius, kol reikės susiimti ir susiradus kliniką grįžti į darbą.

– Rytoj ateikite pas mus, – pakvietė Bjanka. – Ijanas vaikščios po kalnus arba bus užsirakinęs studijoje – jam įprasta kūrybinė krizė. Galėsiu aprodyti namą. Ilgiuosi pašnekovų, kurie ant manęs neurzgia.

Tesai reikėjo atgaivą teikiančios draugijos žmogaus, nežinančio apie Trevo mirtį ir nelaikančio jos palūžusia moterimi.

Bjankai išėjus, Tesa sudėjo puodelius į senovišką praustuvę su įmontuotomis sausinimo grotelėmis, aptrupėjusia porceliano danga ir nenuvalomomis rūdžių dėmėmis. Šluostydamosi rankas ji pastebėjo suskeldėjusias nagų odeles ir aplūžinėjusius nagus. Priešingai nei Bjanka, Tesa niekada netaptų mūza, nebent kokį dailininką trauktų apsilėidusios brunetės migdolų formos akimis, garbanotais plaukais ir priaugtais papildomais kilogramais.

Trevas sakydavo, kad dėl tamsių melsvai violetinių akių, rusvos odos ir beveik juodų plaukų ji atrodė žemiška ir egzotiška, tarytum nužengusi tiesiai iš jam patinkančių itališkų

septintojo dešimtmečio filmų. Ji ne kartą jam priminė, kad tamsius plaukus paveldėjo iš nežinomos graikės prosenelės, kuri tikrai nelakstė Neapolio gatvėmis su aptemta medvilnine suknele kaip Sofija Loren, vaikoma Marčelo Mastrojano, bet Trevas vis tiek erzindavo ją išgalvotais itališkais žodžiais.

Anksčiau ir Tesa buvo šmaikšti. Sugebėdavo prajuokinti net labiausiai įsitempusią nėsčiąją. Dabar neprisiminė, ką reiškia juoktis.

Ji priėjo prie langų priekinėje namo pusėje, mėgindama nuspręsti, ką veikti likusią dienos dalį. Nuo miestelio Bėglių kalno šlaitu kilo žvyrkelis, jis apjuosė jos trobelę ir toliau vingiavo iki mokyklos pastato ir senos Sekmininkų bažnyčios griuvėsių. Šalia ant paklypusio stalo gulėjo Elizabetos Kiubler-Ros knyga minkštu viršeliu „Apie mirtį ir mirimą“. Spoksant į ją, Tesą užliejo tvilkantis pyktis. Ji stvėrė knyga ir sviedė į kitą kambario pusę. „Eik velniop, Liza, su savo penkiomis gedėjimo stadijomis! O kaip tau šimtas ir penkios stadijos? Tūkstantis ir penkios?“

Bet juk Elizabeta Kiubler-Ros nepažinojo Treviso Hartsono su ant kaktos užkritusiais kaštoniniais plaukais, linksmomis akimis, gražiomis rankomis ir neišsenkamu optimizmu. Elizabeta Kiubler-Ros nevalgė picos su juo lovoje ir nelakstė po namus, vaikoma jo, užsidėjusio Čiubakos kaukę. Ir štai Tesa gyvena sukiužusioje trobelėje ant taikliai pavadinto kalno, kažkokiam užkampyje. Bet, užuot iš naujo pradėjusi gyvenimą, ji juto vien pyktį, neviltį ir gėdą dėl silpnumo. Praėjo beveik dveji metai. Kiti žmonės atsigavo po tragedijos. Kodėl jai nepavyko?

* * *

Ijanui Hamiltonui Nortui Ketvirtajam ši diena buvo bloga. Itin bloga diena kelių blogų dienų virtinėje. Kelių blogų sa-
vaičių virtinėje. Po velnių, ką jis mėgina apmulkinti? Jau kelis mėnesius viskas ėjosi prastai.

Namą Tempeste, Tenesio valstijoje, jis įsigijo suviliotas miestelio nuošalumo. Pagrindinė gatvė driekėsi palei pavojingą dviejų juostų greitkelį, joje buvo degalinė, alinė „Gaidys“, kepsnių užkandinė, parduotuvė „Dollar General“ ir raudonų plytų pastatas, kuriame buvo įsikūrusi merija, policijos nuovada ir pašto skyrius. Taip pat miestelyje buvo trys bažnyčios, įtartina įstaiga, besivadinti kavine, o kalnuose slėpėsi dar kelios bažnytėlės.

Greitkelio pabaigoje stūksojo naujesnis vieno aukšto pastatas – Bredo Vinčesterio laisvalaikio centras. Ijanas spėjo išsiaiškinti, kad valstijos senatorius Bredas Vinčesteris – turtingiausias ir galingiausias miestelio gyventojas. Jaunystėje Ijanas pirma pasitaikusia proga būtų apipiešęs tą pastatą – geltonais purškiamais dažais išraitęs parašą IHN4 ir pavaizdavęs sparnuotą pabaisą, besirangančią tarp raidžių. Turbūt būtų už tai suimtas. Visuomenės požiūris į viešąjį meną ribotas, ypač mažuose miesteliuose. Visi nori freskų, bet tik ne parašų, nesuprasdami, kad vieno be kito nebūna. Vis dėlto riba tarp vandalizmo ir genialumo pernelyg slidi, o jis jau seniai atsikratė nesuprasto menininko statuso.

Miestelis buvo per mažas, kad trikdytų regiono gamtos grožį: lyg akvarele išlietus kalnus ir kalvas, balkšvas ryto miglas, ryškiaspalvius saulėlydžius ir tyrą orą. Deja, čia buvo ir žmonių. Vieni – palikuonys šeimų, gyvenusių čia ne vieną dešimtmetį, bet kalnuose taip pat įsikūrė atvykę pensininkai, menininkai, ūkininkai ir survivalistai. Jis buvo nusiteikęs kuo

mažiau su jais bendrauti ir iki miestelio nusileido tik vildamasis parduotuvėje „Dollar General“ rasti anglišku bandelių, kurių Bjanka taip norėjo. Tarp prekių, pristatytų iš artimiausios padorios maisto parduotuvės, esančios už trisdešimties kilometrų, tų bandelių nebuvo, nors už kassavaitinių produktų atvežimą jis paklodavo po nemenką sumelę. Paaiškėjo, kad parduotuvei „Dollar General“ angliškos bandelės – per didelė egzotika, o važiuoti toliau jų ieškoti jis nebuvo nusiteikęs.

Priėjęs automobilį sustojo.

Šokanti dervišė.

Ji spoksojo į kavinės „Sugriuvęs kaminas“, taip pat prekiaujančios ledais, knygomis, cigaretėmis ir dar balažin kuo, vitriną. Keista. Net pats, būdamas įsiutęs, pastebėjo, kad šokdama moteris nespinduliavo džiaugsmu. Jos įnirtingi, ritmiški judesiai buvo pirmykščiai, labiau priminė kovą nei šokį. Bet dabar ji stovėjo nejudėdama, užlieta raibuliuojančios saulės šviesos, ir staiga jis panorą ją nutapyti.

Jis įsivaizdavo. Spalvų pliūpsnį, kaskart prilietus teptuką prie drobės, kaskart paspaudus dažų balionėlį. Kobalto mėlyna tuose nesutramdomuose čigoniškuose plaukuose, juostelė žalumos ties smilkiniais. Kadmio raudonis ant rusvos veido odos, skruostikauliai paryškinti ryškiai geltonais taškeliais. Ochros potėpis, pabrėžiantis tą ilgą nosį. Visa spalvų paletė. O jos akys. Sunokusių rugpjūčio slyvų spalvos. Kaip įamžintų jose tūnančią tamsą?

Kaip jam apskritai ką nors įamžinti šiomis dienomis? Jis jautėsi surakintas. Įkalintas jaunystėje pelnytos reputacijos, tarytum gintare sustingęs vabzdys. Tėvui nepavyko „išmušti iš jo menininko“, bet dabar Ijanas pats tai darė. Tokie gatvės menininkai kaip Banksis gal ir sugeba tęsti karjerą iki

vidutinio amžiaus, bet Ijanui nepavyks. Gatvės menas – tai maišto menas, o dabar, kai tėvas miręs, o jo banko sąskaita pasipildė daugiau pinigų, nei kada pajėgs išleisti, prieš ką jam, velniai griebtų, maištauti? Aišku, galėtų išpjaustyti daugiau trafaretų, prigaminti daugiau plakatų, nutapyti daugiau drobių, bet viskas atrodytų nenuoširdu. Nes taip ir būtų.

Bet kuo dar jam užsiimti?

Į šį klausimą negalėjo atsakyti, todėl vėl nukreipė žvilgsnį į dervišę. Ji vilkėjo niekuo neišsiskiriančius džinsus ir dukslų tamsraudonį sportinį nertinį, bet jo vaizdinė atmintis kuo puikiausia. Sprendžiant iš to, ką matė jai atliekant tą pirmykštį šokį, jos kūnas kiek per liesas, bet pridėjus dar kelis kilogramus ji atrodytų nuostabiai. Jis pagalvojo apie Rembranto „Betsabėjos maudynę“, Gojos „Nuogą Machą“, jausmingą Ticiano „Urbino Venerą“. Šitai dervišei dar reikėtų pavalgyti, kad galėtų prilygti toms nemirtingosioms moterims, bet jis vis tiek norėjo ją nutapyti. Tai buvo pirmas kūrybinis impulsas per kelis mėnesius.

Jis išstūmė šią mintį iš galvos. Labiausiai reikėjo ja atsi-kratyti. Ir kuo greičiau. Kol ji dar labiau neprikaustė Bjanfos dėmesio.

Jis patraukė į kavinę.

Sudomino? Pirkite knygą
KAI JI ŠOKA
ir pasimėgaukite šia istorija iki pabaigos

marcipano
valandos

istorijos, kurios galėjo nutikti ir Tau...

Palaužta gyvenimo sunkumų, jauna našlė Tesa Hartsong sprunka į Bėglių kalną. Įsikūrusi mažame Tenesio kalnų miestelyje, gamtos apsuptyje, ji viliasi, kad širdgėla kada nors nuslops.

Tačiau, užuot radusi guodžiančią tylą ir ramybę, ji susiduria su vienatvės išsiilgusiu mįslingu menininku, lyg iš pasakų nužengusia trapia moterimi, bejėge naujagime, būriu smalsių paauglių ir miestelio gyventojais, įtariai žvelgiančiais į prašalaičius, ypač į tokius užsispyrusius kaip Tesa. Užsispyrimu jai nenusileidžia ir Ijanas Nortas – uždaras, talentingas vyras iškankinta siela. Jis privers Tesą abejoti viskuo.

Pabėgusi į naują gyvenimą, Tesa susimąsto... Ar ji prarado save... ar rado savo ateitį?

www.svajoniuknygos.lt

www.facebook.com/svajoniuknygos

PASIDALINK,
KAD SKAITAI!